

**INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W PIASECZNIE ZA OKRES
OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU DO 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Piasecznie za 2018 rok.

1. Bank Spółdzielczy w Piasecznie z siedzibą w Piasecznie przy ul. Kościuszki 23 jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057537. Bank prowadzi działalność na podstawie statutu i udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.
3. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem samodzielnym. Bank posiada jednostki operacyjne (odziały i filie), które nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.
4. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w okresie dającej się przewidzieć przyszłości po dniu bilansowym. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności w następnych okresach po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.
5. W 2018 roku nie wystąpiło połączenie z inną jednostką.
6. Bank stosuje zasady rachunkowości zgodnie z Ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Stosowane w Banku zasady rachunkowości zostały określone w drodze Uchwały Zarządu nr 232/2017 tekst jednolity Zasady Rachunkowości Banku Spółdzielczego w Piasecznie. W zakresie rozwiązań, w których obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru, Bank przyjął następujące zasady:
 - 1) **Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych:**

W kapitale własnym (kapitał z aktualizacji wyceny) ujmowane są skutki wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej zaklasyfikowanych przez Bank do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Instrumenty klasyfikowane do portfela, dla których została stwierdzona trwała utrata wartości, Bank przestaje wyceniać przez fundusz za aktualizacji wyceny, przenosząc skumulowaną stratę ujętą w kapitale z aktualizacji wyceny, do kosztów odpisów na rezerwy i aktualizacji wartości.
 - 2) **Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań.**

Instrumenty finansowe - zaklasyfikowane do aktywów finansowych, wycenianych według wartości godziwej Bank ustala zgodnie z zasadą ceny rynkowej instrumentu na podstawie notowań na aktywnym rynku regulowanym. W przypadku braku ceny na rynku regulowanym Bank ustala wartość rynkową w oparciu o szacunki wartości rynkowej. W przypadku, gdy nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej ujmowanych w bilansie aktywów i zobowiązań instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, instrumenty finansowe wycenia się w skorygowanej cenie nabycia. Instrumenty finansowe ujęte w sprawozdaniu finansowym za 2018 rok zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank ustalił na podstawie wycen otrzymanych od Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (zamkniętych). Aktywa przejęte za długi oraz nieruchomości inwestycyjne Bank wycenia wg wartości godziwej określonej na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego.
 - 3) **Zasady rachunkowości zabezpieczeń.**

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.
 - 4) **Zasady spisywania należności:**

Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych na podstawie decyzji Zarządu lub osób posiadających kompetencje.

7. W okresie sprawozdawczym nie zastosowano istotnych zmian w zasadach rachunkowości mających wpływ na sprawozdanie finansowe.
8. Dane porównawcze: w sprawozdaniu finansowym za 2018 rok zastosowano zmiany prezentacji w bilansie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych na odsetki od należności zagrożonych. W 2017 r Bank pokazał podatek odroczonego od odsetek naliczonych jako rezerwę na podatek i oddzielnie podatek odroczonego na odpis na te same odsetki jako aktywo odroczone. W 2018 Bank wykazał rezerwę na podatek dochodowy od tych pozycji w wartości netto. Ponadto wprowadzono zmiany prezentacji kosztów odsetek od papierów wartościowych w 2018 r. pokazując je w kosztach odsetek od sektora finansowego. Ze względu na zapewnienie porównywalności danych sprawozdawczych przekształcono dane porównawcze w następujący sposób:

Zmiany w prezentacji danych finansowych za 2017 rok			
AKTYWA	Dane finansowe za 2017 r.	Korekta prezentacyjna danych	Dane porównawcze po zmianach
XVI. Rozliczenia międzyokresowe	4 372 239,69	1 788 888,00	2 583 351,69
1. Aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	4 318 727,00	1 788 888,00	2 529 839,00
AKTYWA - RAZEM	773 333 246,27	1 788 888,00	771 544 358,27
PASYWA			
X. Rezerwy	12 364 175,04	-1 788 888,00	10 575 287,04
1. rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3 346 476,00	-1 788 888,00	1 557 588,00
PASYWA - RAZEM	773 333 246,27	-1 788 888,00	771 544 358,27
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			
Koszty odsetek	7 139 346,70		7 139 346,70
1. Od sektora finansowego	84 681,84	721 401,36	806 083,20
4. Od papierów wartościowych	721 401,36	-721 401,36	0,00
RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIEŻNYCH			
II. Korekty Razem	-163 846,32		-163 846,32
5. Zmiana stanu rezerw	-971 840,10	-1 788 888,00	-2 760 728,10
16. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-283 778,76	1 788 888,00	1 505 109,24

9. W roku sprawozdawczych nie wystąpiły korekty błędów w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego.
10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły w Banku znaczące zdarzenia, które miałyby wpływ na dane prezentowane w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.
11. W Banku nie zanotowano zdarzeń dotyczących lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego 2018.
12. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do obowiązkowego badania sprawozdania finansowego za rok 2018, tj. PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SP. k. wynosi: 47 000,00 zł + VAT. Bank nie poniósł w 2018 i 2017 roku innych kosztów na rzecz podmiotu badającego sprawozdanie finansowe.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

Piaseczno, 13.03.2019 r.

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W PIASECZNI**

Zarząd Banku Spółdzielczego Piasecznie

Z-ca Prezesa Zarządu
Jolanta Bózek

Z-ca Prezesa Zarządu
Małgorzata Gurynow-Grzejek

PREZES ZARZĄDU
Kazimierz Grabczuk

Z-ca Prezesa Zarządu
Anna Skrok

II. Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Piasecznie za 2018 rok.

1. Informacja o spełnieniu przez Bank wymogów kapitałowych (adekwatność kapitałowa)

Bank posiada fundusze własne, które zostały wyliczone zgodnie z art. 128 Ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 z póź.zm.

Fundusze własne Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31.12.2017 r.

(dane w zł)

Wyszczególnienie:	Wartość na dzień 31.12.2018 r.	Wartość na dzień 31.12.2017 r.
Fundusze własne ogółem	73 784 338,00	72 091 848,00
Kapitał TIER I, w tym:	59 771 829,00	55 614 375,00
Kapitał podstawowy TIER I (CET1)	58 771 829,00	54 162 257,00
Kapitał zapasowy	45 696 219,00	42 506 950,00
Kapitał Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	12 000 000,00	11 000 000,00
Fundusz udziałowy (w pełni opłacone udziały)	837 600,00	744 000,00
Kapitał z aktualizacji wyceny	403 756,00	195 100,00
Wartości niematerialne i prawne	-132 568,00	-239 410,00
Inne korekty w okresie przejściowym (pomniejszenie o 20% kwoty wartości niematerialnych i prawnych).		-44 383,00
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych (AVA)	-33 178,00	
Kapitał dodatkowy TIER I	1 000 000,00	1 452 118,00
Instrumenty kwalifikujące się jako kapitał Tier I (obligacje z emisji własnych po amortyzacji)	1 000 000,00	1 500 000,00
Inne korekty w okresie przejściowym (80% wartości niematerialnych i prawnych, oraz korekta z tytułu dodatniej wyceny rzeczowych aktywów trwałych oraz ujemnej wyceny przez fundusz z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych)		-47 882,00
Kapitał TIER II	14 012 509,00	16 477 473,00
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	10 000 000,00	11 076 118,00
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego wg metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem)	3 935 845,00	5 401 355,00
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko w tym:	491 919 248,00	498 424 194,00
z tytułu ryzyka kredytowego	422 358 098,00	432 108 469,00
z tytułu ryzyka walutowego	0,00	0,00
z tytułu ryzyka operacyjnego	69 561 150,00	66 315 725,00
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I (CET1)	11,95	10,87
<i>Norma nadzorcza (4,5% + wymóg połączonego bufora *)</i>	<i>9,375</i>	<i>-</i>
Współczynnik kapitału TIER I	12,15	11,16
<i>Norma nadzorcza (6% + wymóg połączonego bufora *)</i>	<i>10,875</i>	<i>10,25</i>
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	15,00	14,46
<i>Norma nadzorcza (8% + wymóg połączonego bufora *).</i>	<i>12,875</i>	<i>13,25</i>

*Na wymóg połączonego bufora składają się: bufor zabezpieczający 1,875% w 2018 (1,25% do 31.12.2017), bufor antycykliczny 0%, bufor ryzyka systemowego 3% (obowiązujący od 1.01.2018). Normy nadzorcze, obowiązujące w 2017r dla współczynników kapitałowych, zostały określone przez KNF dla okresu przejściowego.

Podstawowe współczynniki kapitałowe PS Banku, tj.: łączny współczynnik kapitałowy (TCR) oraz współczynnik kapitału Tier 1 (T1) – utrzymują się na poziomach wypełniających normy nadzorcze. Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (kapitał regulacyjny) wynosiła 39 353 540,00 natomiast łącznie oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występującego w działalności Banku (kapitał wewnętrzny) wynosiła 40 608 589,00 zł.

Bank wylicza kapitał regulacyjny według obowiązujących zasad:

- dla ryzyka kredytowego - metodą standardową
- dla ryzyka walutowego - metodą podstawową
- dla ryzyka operacyjnego – metodą wskaźnika podstawowego.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny na uznane przez Bank istotne rodzaje ryzyka zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami wyznaczania wymogów kapitałowych oraz szacowania kapitału wewnętrznego. Oszacowana kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych przez Bank istotnych ryzyk występujących w działalności przedstawia się następująco:

Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka			
Wyszczególnienie	Wymogi kapitałowe	Wewnętrzna ocena Kapitału	Łączny wymóg kapitałowy
Ryzyko kredytowe	33 788 648,00	1 154 342,00	34 942 990,00
Ryzyko walutowe			
Ryzyko operacyjne	5 564 892,00		5 564 892,00
Ryzyko koncentracji			
Ryzyko inwestycji finansowych		100 707,00	100 707,00
Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym			
Ryzyko płynności			
Ryzyko kapitałowe			
Ryzyko braku zgodności			
Łączny wymóg kapitałowy	39 353 540,00	1 255 049,00	40 608 589,00

2. Dane o strukturze walutowej aktywów i pasywów

NALEŻNOŚCI	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR - równowartość w PLN		RAZEM	
I. Kasa, operacje z Bankiem centralnym	12 237 841,36	93,80%	272 852,71	2,09%	535 586,50	4,11%	13 046 280,57	100,00%
III. Należności od sektora finansowego	211 146 784,75	93,18%	4 710 135,84	2,08%	10 737 841,75	4,74%	226 594 762,34	100,00%
ZOBOWIĄZANIA								
III. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	669 418 545,50	97,64%	4 995 584,94	0,73%	11 151 383,72	1,63%	685 565 514,16	100,00%

W pozostałych składnikach aktywów i pasywów nie występują pozycje walutowe.

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

- 1) Działalność Banku skupiona jest głównie na terenie województwa mazowieckiego. Bank ma zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na działalność na terenie całego kraju.
- 2) Struktura sektorowa/podmiotowa depozytów przedstawia się następująco:

(dane w zł)

Podział sektorowy i podmiotowy	Stan na 31.12.2018	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na 31.12.2017	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	0	0	0,00%	0	0	0,00%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	1 083 746,02		0,15%	381 981,93		0,06%
Przedsiębiorstwa spółdzielnie i spółki	111 207 772,22	64 143,37	15,59%	71 019 474,52	57 455,08	10,53%
Rolnicy indywidualni	45 785 642,79		6,42%	50 199 181,66	0,00	7,44%
Przedsiębiorcy indywidualni	46 175 296,99	20 498,58	6,47%	38 393 931,27	3 783,75	5,69%
Osoby prywatne	462 456 696,42	1 715 238,38	64,84%	456 130 607,12	1 637 249,32	67,63%
Institucje niekomercyjne	18 856 359,72	41 415,27	2,64%	14 062 718,99	13 024,32	2,09%

Razem sektor niefinansowy	685 565 514,16	1 841 295,60	96,12%	630 187 895,49	1 711 512,47	93,44%
Podział sektorowy i podmiotowy	Stan na 31.12.2018	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na 31.12.2017	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Instytucje rządowe	250 248,00		0,04%	103 567,00		0,02%
Instytucje samorządowe	27 412 323,24	703,60	3,84%	44 170 122,89	1 226,39	6,55%
Razem sektor budżetowy	27 662 571,24	703,60	3,88%	44 273 689,89	1 226,39	6,56%
SUMA OGÓŁEM	713 228 085,40	1 841 999,20	100,00%	674 461 585,38	1 712 738,86	100,00%

4. Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem:

- 1) Bank jest zaangażowany głównie w podmioty działające na terenie województwa mazowieckiego.
- 2) Działalność kredytowa Banku skupia się na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw, osób prywatnych i rolników indywidualnych.
- 3) Dane z zakresu koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne podmioty przedstawia poniższa tabela:

(dane w zł)						
Podział podmiotowy i sektorowy należności	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	W tym odsetki	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017	W tym odsetki	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem
W rachunku bieżącym	34 737 598,74	68 013,77	5,11%	35 338 785,54	90 117,80	5,42%
Terminowe	191 857 163,60	149 441,66	28,24%	117 572 897,69	65 690,04	18,06%
Sektor finansowy	226 594 762,34	217 455,43	33,36%	152 911 683,23	155 807,84	23,49%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe			0,00%			0,00%
Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	150 433 952,51	6 492 357,15	22,15%	201 684 262,18	6 306 810,89	30,99%
Rolnicy indywidualni	67 422 198,96	2 049 564,12	9,93%	61 569 675,99	1 842 710,59	9,46%
Przedsiębiorcy indywidualni	62 101 082,52	1 532 233,79	9,14%	73 769 863,53	1 554 263,38	11,33%
Osoby prywatne	144 691 047,34	3 378 717,17	21,30%	139 550 792,89	2 693 132,80	21,44%
Instytucje niekomercyjne	276 824,37	30,47	0,04%	2 458 688,78	3 551,01	0,38%
W tym rezerwy celowe, prowizje ESP	31 860 783,40	0,00	4,69%	31 820 829,96	0,00	4,89%
Sektor niefinansowy	424 925 105,70	13 452 902,70	62,56%	479 033 283,37	12 400 468,67	73,61%
Instytucje rządowe	11 514,63	11 514,63	0,00%	16 081,86	16 081,86	0,00%
Instytucje samorządowe	27 730 453,73	16 053,73	4,08%	18 879 642,63	66 221,64	2,90%
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	27 741 968,36	27 568,36	4,08%	18 895 724,49	82 303,50	2,90%
ŁĄCZNE NALEŻNOŚCI	679 261 836,40	13 697 926,49	100,00%	650 840 691,09	12 638 580,01	100,00%

4) Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów jest w Banku monitorowane zgodnie z art. 395 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), zgodnie z którym, Bank nie przyjmuje na siebie ryzyka ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału. Za duże zaangażowanie Bank przyjmuje zaangażowanie wobec jednego

podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10 % funduszy własnych.

- 5) Na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku w Banku nie zostały przekroczone limity koncentracji. Na 31 grudnia 2018 roku poziom ryzyka koncentracji Banku z tytułu największego zaangażowania wobec pojedynczego podmiotu wyniósł 8,98 % uznanego kapitału Banku (na 31 grudnia 2017 roku 8,82%).
- 6) W pozycji „Należności od sektora finansowego” Bank prezentuje zaangażowanie z tytułu lokat, środków na rachunkach w Banku BPS S.A w wysokości 159 349 328,95 zł., zaangażowanie z tytułu przynależności do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w wysokości 67 245 349,55 zł oraz środki na rachunku w biurze maklerskim w wysokości 83,84 zł. W 2017 r. zaangażowanie wynosi: w BPS S.A. 90 492 122,19 zł., w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia 62 419 477,20 zł, biurze maklerskim 83,84 zł. Zaangażowanie Banku z tytułu posiadanych instrumentów kapitałowych i dłużnych Banku BPS wynosiło w 2018 r. 30 888 570,60 zł (w 2017 r. 11 618 438,80 zł). Zaangażowanie wobec BPS S.A. jest wyłączone spod limitu koncentracji na podstawie Rozporządzenia MF z dnia 01.07.2016 w sprawie ekspozycji banków wyłączonych z limitów dużych ekspozycji.
- 7) W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje zaangażowania w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.
- 8) Koncentrację zaangażowania w wartości bilansowej brutto według branż na dzień 31.12.2018 r. oraz 31.12.2017 r. przedstawia tabela poniżej:

(dane w zł)

Nazwa grupy	2018		2017	
	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	75 066 482,36	17,40%	69 593 779,15	14,69%
Przetwórstwo przemysłowe	27 440 678,38	6,36%	35 952 466,63	7,59%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2 499 090,90	0,58%	2 915 119,72	0,61%
Budownictwo	68 404 112,58	15,85%	103 056 906,67	21,76%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	59 515 788,42	13,79%	80 215 503,17	16,94%
Transport i gospodarka magazynowa	9 375 832,38	2,17%	10 728 881,03	2,27%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11 711 218,54	2,72%	15 477 048,54	3,27%
Informacja i komunikacja	3 157 568,28	0,73%	3 289 741,05	0,69%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	31 389 453,82	7,27%	12 327 842,97	2,60%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	40 835 772,38	9,46%	46 185 319,43	9,75%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 352 932,27	0,55%	3 695 324,15	0,78%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 616 353,54	0,84%	4 679 789,11	0,99%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	76 918 769,53	17,83%	70 199 501,90	14,82%
Edukacja	507 364,98	0,12%	704 560,42	0,15%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 812 803,13	0,65%	2 975 409,04	0,63%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11 348 541,85	2,63%	5 054 086,94	1,07%
Pozostała działalność, usługowa	4 541 284,33	1,05%	6 579 596,44	1,39%
Łącznie	431 494 047,67	100,00%	473 630 876,36	100,00%

Koncentracja zaangażowania w poszczególne branże prezentowana w tabeli powyżej w 2018 r. obejmuje pozycje w kwotach brutto, w tym: należności od sektora niefinansowego w wartości bilansowej brutto bez kredytów udzielonych osobom prywatnym w wysokości 155 813 556,25 zł., należności od sektora budżetowego pomniejszone o należne dopłaty do kredytów w wysokości 11 514,63 zł, zaangażowanie z tytułu dłużnych papierów wartościowych, z tytułu akcji i udziałów oraz zobowiązania pozabilansowe w wysokości 30 444 943,78 zł. Koncentracja zaangażowania w branże nie uwzględnia

wartości rezerw i odpisów dla sektora niefinansowego w wysokości 27 279 126,59 oraz odpisu z tytułu utraty wartości dłużnych papierów wartościowych w wysokości 2 186 730,00. Wartość zaangażowania za 2017 r. obejmuje należności od sektora niefinansowego (bez kredytów udzielonych osobom prywatnym w wysokości 143 375 691,75) należności od sektora budżetowego pomniejszone o należne dopłaty do odsetek: 16 081,86, zaangażowanie z tytułu dłużnych papierów wartościowych, z tytułu akcji i udziałów w wysokości oraz zobowiązania pozabilansowe 25 161 695,89. Koncentracja zaangażowania za 2017 r nie obejmuje wartości utworzonych rezerw i odpisów w wysokości 26 729 248,15.

5. Inne informacje

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie według wartości bilansowej.

(dane w zł)

Podmiot	31.12.2018		31.12.2017	
	Kwota	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem	Kwota	Wskaźnik struktury w należnościach ogółem
Sektor finansowy, w tym:	226 594 762,34	33,36%	152 911 683,23	23,50%
Należności normalne, w tym:	226 594 762,34	33,36%	152 911 683,23	23,50%
Lokaty	191 857 163,60	28,24%	117 572 897,69	18,06%
Sektor niefinansowy, w tym:	424 925 105,70	62,56%	479 033 283,37	73,60%
Kredyty w sytuacji normalnej	348 763 332,33	51,34%	423 966 431,46	65,14%
Kredyty nieregularne (pod obserwacją)	17 019 699,77	2,51%	15 589 490,14	2,40%
Poniżej standardu	7 330 086,59	1,08%	9 070 529,47	1,39%
Wątpliwe	12 251 950,94	1,80%	2 920 449,81	0,45%
Stracone	39 560 036,07	5,82%	27 486 382,49	4,22%
Sektor budżetowy – w tym:	27 741 968,36	4,08%	18 895 724,49	2,90%
Kredyty w sytuacji normalnej	27 741 968,36	4,08%	18 895 724,49	2,90%
Należności ogółem	679 261 836,40	100,00%	650 840 691,09	100,00%

5.2. Bank na dzień 31.12.2018 roku nie posiadał ekspozycji kredytowych od których nie naliczał odsetek.

5.3. Klasyfikacja aktywów finansowych, w tym dłużnych papierów wartościowych wg § 30 ust.1 rozporządzenia o rachunkowości banków na dzień 31.12.2018 r. i 31.12.2017 r kształtowała się następująco:

(dane w zł)

Klasyfikacja papierów wartościowych do poszczególnych portfeli	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa, obligacje komunalne	21 884 935,00	26 871 320,00
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa	10 029 510,66	15 029 575,68
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje korporacyjne	2 040 180,00	4 203 500,00
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje komunalne	9 907 270,14	9 418 963,59
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności z ograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – banków	22 134 951,60	5 864 819,80
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności razem	44 111 912,40	34 516 859,07
Dłużne papiery wartościowe razem	65 996 847,40	61 388 179,07
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży: papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym- akcje banków, certyfikaty inwestycyjne	20 107 699,08	16 604 767,34

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe klasyfikowane do portfela przeznaczonego do obrotu wyceniono zgodnie z ostatnim notowaniem na GPW.

Aktywa finansowe Banku w podziale na dłużne papiery wartościowe wg emitentów kształtują się następująco:

(dane w zł)

Rodzaj Emitenta	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.
Banki - BPS S.A.	22 134 951,60	5 864 819,80
Obligacje Skarbu Państwa	30 184 510,66	40 185 975,68
Obligacje komunalne instytucji samorządowych	11 637 205,14	11 133 883,59
Obligacje korporacyjne	2 040 180,00	4 203 500,00
Dłużne papiery wartościowe razem	65 996 847,40	61 388 179,07

Papiery wartościowe w dostępne do sprzedaży

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 r.
Akcje Banku - BPS S.A.	8 753 619,00	5 753 619,00
Akcje Banku - SGB S.A.	40 600,00	40 600,00
Udziały w Spółdzielni SOZ	20 000,00	20 000,00
Udziały w Spółdzielni Mieszkaniowej Ursus	300,00	300,00
Certyfikaty Inwestycyjne Zamknięte BPS TFI	1 415 066,72	5 025 824,20
- w tym wartość utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości	3 567 856,83	1 661 329,75
Jednostki uczestnictwa Funduszy BPS TFI	9 878 113,36	5 764 424,14
Łącznie	20 107 699,08	16 604 767,34

5.4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej.

Na dzień bilansowy akcje i udziały, o ograniczonej zbywalności, nie notowane na giełdzie oraz w regulowanym obrocie pozagiełdowym, zaliczone do portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:
 - 6.1. wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie wystąpiły 2018 i 2017 r.;
 - 6.2. wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym - nie wystąpiły w 2018 i 2017 r.;
 - 6.3. wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe - nie wystąpiły w 2018 i 2017 r.;
 - 6.4. wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego – nie wystąpiły w 2018 i 2017 r.;
 - 6.5. wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco – nie wystąpiły w 2018 i 2017 r.
7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:
 - 7.1 wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – nie wystąpiły w 2018 i 2017 r.
 - 7.2 wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu - nie wystąpiły w roku 2018 i 2017;

7.3 różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą Bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności - nie wystąpiły w roku 2018 i 2017.

8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:
 - 8.1 Wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.2 Wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.3 Wartość papierów wartościowych z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujących się w obrocie na regulowanym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.4 Wartość papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.5 Wartość rynkowa instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie - nie wystąpiły w 2018 i 2017 r.
9. W 2018 roku jak również w roku 2017 Bank nie zawierał umów, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego.
10. Bank na dzień 31.12.2018 r. i odpowiednio 31.12.2017 r. nie posiadał udziałów i akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.
11. Bank na dzień 31.12.2018 r. i odpowiednio 31.12.2017 r. nie posiadał udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które przeznaczył do sprzedaży.
12. W 2018 roku jak również w roku 2017 Bank nie dokonał przekwalifikowania składników aktywów finansowych.
13. W 2018 roku jak również w roku 2017 w Banku nie wystąpiło przeklasyfikowanie składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.
14. W 2018 i w 2017 r nie wystąpiło przeniesienie praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu.
15. W 2018 oraz 2017 r. Bank nie dokonał zastawu na mieniu banku, które stanowiło zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.
16. Bank nie posiadał w 2018 i 2017 r instrumentów finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.
17. Bank nie ma wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.
18. W 2018 i w 2017 roku nie występują należności od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.
19. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz o należności z funduszu rozliczeniowego i funduszu rekompensat od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych.
20. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz zobowiązań od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, zobowiązań wobec funduszu rozliczeniowego, zobowiązań wobec funduszu rekompensat.
21. W 2018 roku jak również w roku 2017 w Banku nie wystąpiły należności od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.
22. W Banku w 2018 jak również w roku 2017 nie wystąpiły zobowiązania od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.
23. W 2018 roku jak również w roku 2017 nie wystąpiły zobowiązania od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.
24. Bank w 2018 roku jak również w roku 2017 nie posiadał oddziałów zagranicznych.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:

25.1 Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych

(dane w zł)

Nazwa wartości niematerialnych i prawnych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
1	2	3	4	5
Prawa majątkowe – licencje	1 388 891,51	10 947,00	0,00	1 399 838,51
Razem	1 388 891,51	10 947,00	0,00	1 399 838,51

Umorzenie – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:

Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja za rok	Inne zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
7	8	9	10	11	12	13
1 149 481,71	117 788,91	0,00	0,00	1 267 270,62	239 409,80	132 567,89
Razem	117 788,91	0,00	0,00	1 267 270,62	239 409,80	132 567,89

25.2 Bank nie posiada w ewidencji obcych wartości niematerialnych i prawnych o których mowa art. 3 ust. 4 ustawy.

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej brutto

	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
	1	2	3	4	5
1.	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania Grupa O	3 524 769,08			3 524 769,08
2.	Budynki i budowle grupy 1-2	18 456 947,44	231 543,30	11 480,67	18 677 010,07
3.	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	5 438 979,50	363 338,58	74 447,10	5 727 870,98
4.	Środki transportu – gr.7	588 279,48	0,00		588 279,48
5.	Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	4 745 966,38	160 623,71	402 962,31	4 503 627,78
6.	Środki trwałe w budowie	144 405,69	125 874,41	144 405,69	125 874,41
7.	Nieruchomości inwestycyjne	3 864 200,00			3 864 200,00
	Razem	36 763 547,57	881 380,00	633 295,77	37 011 631,80

26.1 Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych

(dane w zł)

Umorzenie – amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych					
L.p.	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1.	Budynki i budowle grupy 1-2	3 135 086,27	520 454,64	4 783,61	3 650 757,30
2.	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	4 035 271,97	481 570,62	67 745,65	4 449 096,94
3.	Środki transportu – gr.7	570 242,89	9 018,30		579 261,19
4.	Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	4 543 081,46	178 293,15	402 962,31	4 318 412,30
Razem umorzenia		12 283 682,59	1 189 336,71	475 491,57	12 997 527,73

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej netto							
Treść	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania Grupa 0	Budynki i budowle grupy 1-2	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	Środki transportu – gr.7	Narzędzia i przyrządy- Wyposażenie – gr. 8	Nieruchomości inwestycyjne; Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na początek roku obrotowego (netto)	3 524 769,08	15 321 861,17	1 403 707,53	18 036,59	202 884,92	4 008 605,69	24 479 864,98
Stan na koniec roku obrotowego 2018 (netto)	3 524 769,08	15 026 252,77	1 278 774,04	9 018,29	185 215,48	3 990 074,41	24 014 104,07

26.2 Bank nie używa obcych środków trwałych o których mowa w art.3 ust.4 ustawy.

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku:

(dane w zł)

L.p.	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Aktualizacja wartości	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
	1	2	3	4	5	6
1	Nieruchomości przejęte za długi -nieruchomości	3 170 416,00		0,00	3 170 416,00	0,00
2.	Pozostałe			0,00	0,00	0,00

28. Bank nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów przychodów przyszłych okresów.

(dane w zł)

Tytuły	Koniec roku obrotowego	Początek roku obrotowego
1. Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	2 805 594,90	4 404 721,69
a) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 687 382,00	4 351 209,00
b) Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	118 212,90	53 512,69
w tym: licencje	94 847,99	32 039,82
w tym: ubezpieczenia samochodów	10 910,92	13 289,29
w tym: pozostałe	12 453,99	8 183,58
2. Koszty i przychody rozliczone w czasie w tym:	224 168,27	249 122,75
a) Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	16 494,59	18 808,81
- w tym koszty transakcji kartami	6 800,00	1 000,00
- w tym koszty opłata za energię	1 500,00	6 200,00
- w tym łącza teleinformatyczne	3 936,00	4 195,00
- w tym pozostałe	4 258,59	7 413,81
b) Przychody przyszłych okresów w tym:	207 673,68	230 313,94
odsetki od kredytów zapłacone z góry	17 623,73	33 722,35
provizje od kredytów rozliczana liniowo	176 573,95	191 863,24
provizje od niewypłaconych kredytów	13 476,00	4 728,35

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu

Dane o strukturze własności kapitału podstawowego.

(dane w zł)

Nazwa grupy udziałowców	Liczba udziałowców, Członków Banku	Liczba udziałów	Wartość nominalna udziału	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem
Osoby fizyczne	493	997	800	797 600,00
Osoby prawne	6	127	800	101 600,00
Ogółem	499	1 124	0	899 200,00

Na koniec roku obrotowego 481 członków Banku posiadało w pełni opłacone udziały. Jeden członek banku posiadała udziały, których wartość przekroczyła 5% funduszu udziałowego jednak nie mają one wpływu na liczbę głosów na walnym zgromadzeniu.

(dane w zł)

Fundusz udziałowy (dane w zł)	31.12.2018	31.12.2017
Stan funduszu udziałowego	899 200,00	859 200,00
Nieopłacone udziały	55 745,90	55 745,90

31. Udziały Banku nie są uprzywilejowane.

32. Bank nie posiada akcji własnych w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

33. Bank nie przeznaczył środków z nadwyżki bilansowej za rok 2017 na wypłatę dywidendy.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych

Lp.	Treść	Wartość zobowiązania w zł	Oprocentowanie	Terminy wymagalności
1	Pożyczka podporządkowana nr 2/2013/PP (od 28.01.2013)	5 000 000,00	0,95 redyskonta weksli na dzień 31.12.2018 tj. 1,6625 %	28.01.2019 r.
2.	Obligacje podporządkowane (emisja obligacji własnych 21.06.2010 r)	5 000 000,00	WIBOR 6-M+3% na dzień 31.12.2018 r. tj.4,79%	25.06.2020 r.
3.	Obligacje podporządkowane (emisja obligacji własnych 18.07.2014 r.)	10 000 000,00	WIBOR 6-M+3% na dzień 31.12.2018 r. tj.4,78%	18.07.2024 r.

35. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisanie w ciężar rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego w tym:	17 901 793,92	15 199 380,34	9 779 282,76	6 200 029,20	17 121 862,30	17 121 862,30
w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji poniżej standardu	354 992,02	793 912,07	1 123 389,57	0,00	25 514,52	25 514,52
w sytuacji wątpliwej	285 480,22	1 454 130,36	1 230 220,66	0,00	509 389,92	509 389,92
w sytuacji straconej	17 261 321,68	12 951 337,91	7 425 672,53	6 200 029,20	16 586 957,86	16 586 957,86
OGÓŁEM	17 901 793,92	15 199 380,34	9 779 282,76	6 200 029,20	17 121 862,30	17 121 862,30

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania:

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Rezerwy na:					
-nagrody jubileuszowe	1 508 564,51	242 060,00	337 200,00	43,09	1 413 381,42
-odprawy emerytalne, rentowe	509 134,53	76 285,78	51 600,00	8 044,11	525 776,20
- rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	0,00	42 587,29	0,00	32 355,45	10 231,84
Rezerwa na ryzyko ogólne	7 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00	5 000 000,00
OGÓŁEM	9 017 699,04	360 933,07	388 800,00	2 040 442,65	6 949 389,46

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących wartość z wyłączeniem rezerw celowych według aktywów:

(dane w zł)

Rodzaj aktywów	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Stan na koniec roku obrotowego
Odpis na dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności-obligacje korporacyjne	0,00	2 186 730,00	0,00	2 186 730,00
Odpisy na pozostałe papiery wartościowe – certyfikaty inwestycyjne w portfelu dostępnych do sprzedaży	1 661 329,75	1 906 527,08	0,00	3 567 856,83
Łącznie	1 661 329,75	4 093 257,08	0,00	5 754 586,83

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisanie w ciężar odpisów	Stan odpisów na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom odpisów
Odpisy aktualizujące należności odsetkowe od sektora niefinansowego w tym:	9 415 201,50	13 497 297,01	9 712 670,94	3 042 563,28	10 157 264,29	10 157 264,29
w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji poniżej standardu	48 670,05	174 692,81	223 232,45	0,00	130,41	130,41
w sytuacji wątpliwej	53 982,71	142 949,73	167 121,14	0,00	29 811,30	29 811,30
w sytuacji straconej	9 312 548,74	13 179 654,47	9 322 317,35	3 042 563,28	10 127 322,58	10 127 322,58
OGÓLEM	9 415 201,50	13 497 297,01	9 712 670,94	3 042 563,28	10 157 264,29	10 157 264,29

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń:

(dane w zł)

Poz.	Pozycje pozabilansowe	31.12.2018	31.12.2017
I.	Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	40 444 943,78	46 128 708,74
	1. Zobowiązania udzielone:	30 444 943,78	32 128 708,74
	a) finansowe	25 730 348,64	28 845 179,66
	w tym: z tyt. otwartych linii kredytowych w rachunku bieżącym	5 673 376,07	7 073 382,53
	w tym: zobowiązanie do wypłaty kredytu	20 056 972,57	21 771 797,13
	b) gwarancyjne	4 714 595,14	3 283 529,08
	2. Zobowiązania otrzymane:	10 000 000,00	14 000 000,00
	a) finansowe- limit dopuszczalnego debetu w rachunku w BPS S.A.	10 000 000,00	14 000 000,00
	b) gwarancyjne	0,00	0,00
II.	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna / sprzedaży	0,00	0,00
III.	Pozostałe	518 011 930,75	558 098 170,39

Kwota 25 730 348,64 zł dotyczy przyznanych niewykorzystanych kredytów przez osoby prawne, osoby fizyczne, jednostki nie posiadające osobowości prawnej. Uruchomienie w/w kredytów jest określone stosownymi warunkami w zawartych umowach.

Pozostałe pozycje pozabilansowe w kwocie 518 011 930,75 zł dotyczą przyjętych zabezpieczeń do udzielonych kredytów oraz spisanych kredytów w ciężar rezerw do ewidencji pozabilansowej. Przyjęte zabezpieczenia to głównie hipoteki na nieruchomościach, weksle, cesje i pozostałe zabezpieczenia.

- 38.1 Wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym.
Bank udzielił 29 gwarancji czterem przedsiębiorcom na kwotę 514 906,26 zł oraz siedmiu spółkom na kwotę 4 199 688,88 zł. Celem udzielonych gwarancji jest zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu.
- 38.2 W roku 2018 jak również w roku 2017 Bank nie udzielał emitentom papierów wartościowych gwarancji i poręczeń.
- 38.3 Kontrakty opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych Banku – nie występują.
- 38.4 Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych – nie dotyczy.
- 38.5 W bilansie Banku nie występują aktywa, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań strony trzeciej.
- 38.6 Transakcje z przyrzeczeniem odkupu nie ujęte w bilansie - nie występują.
- 38.7 Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych, podano w punkcie 38.1.
- 38.8 Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne - nie występują.
39. Informacje o stosowanych przez Bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym - nie dotyczy.
40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość terminu i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych - nie wystąpiły.
41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:
- 41.1 Bank nie prowadził w 2018 roku jak również w roku 2017 działalności maklerskiej.
- 41.2 Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych 2017 i 2018 roku

(dane w zł)

Grupa	Nazwa	2018 r.	2017 r.
0	Grunty	0,00	0,00
1	Budynki i lokale	485 194,13	448 142,67
2	Parkingi	35 260,51	35 260,51
4	Sprzęt komputerowy	455 034,87	404 974,62
8	Wyposażenie	178 293,15	263 560,93
4	Wartości niematerialne i prawne	117 788,91	146 728,82
3-7	Pozostałe środki	35 554,05	108 326,73
	RAZEM	1 307 125,62	1 406 994,28

- 41.3 W 2017 roku dla części aktywów finansowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnego do sprzedaży stwierdzono trwałą utratę wartości oraz utworzono odpis w ciężar kosztów w wysokości 1 661 329,75 zł. Utrata wartości dotyczy certyfikatów inwestycyjnych zamkniętych BPS TFI w cenie zakupu 3 755 000,00. W 2018 r. utworzono odpisy aktualizujące w wysokości 1 906 527,08 zł. dla certyfikatów inwestycyjnych ze stwierdzoną utratą wartości, które to certyfikaty Bank nabył w kwocie 4 982 923,55 zł. Dla certyfikatów inwestycyjnych ze stwierdzoną trwałą utratą wartości zaprzestano odnoszenia skutków wyceny certyfikatów na fundusz z aktualizacji wyceny.
- 41.4 W 2018 roku nie wystąpiły przychody z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.
- 41.5 W 2018 roku w Banku nie wstąpiły operacje sprzedaży aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona.
- 41.6 W 2018 r. oraz w 2017 r. nie wystąpiły straty i zyski nadzwyczajne.

41.7 Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek.

Tytuł odpisu:	Sposób dokonania odpisu:		
	w ciężar utworzonych rezerw	w ciężar kosztów operacji finansowych	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych
Spisanie należności kredytowych do ewidencji pozabilansowej bez umorzenia	9 162 289,28	0,00	0,00
Spisanie należności kredytowych z jednoczesnym umorzeniem	83 835,46	0,00	0,00
Pozostałe należności (z tytułu zaległej prowizji za prowadzenie rachunku)			58 333,38
Razem	9 246 124,74	0,00	58 333,38

Informację o rodzajach utworzonych rezerw oraz odpisów aktualizacyjnych podano w punkcie 35 i 37 informacji dodatkowej.

W 2018 roku Bank umorzył należności w kwocie 142 168,84 ze względu na brak możliwości dochodzenia roszczeń w drodze egzekucji.

W roku 2017 Bank umorzył:

- należności nieściągalne na łączną kwotę 4 971,16 w tym: kapitału 3 948,71 zł oraz odsetek na kwotę 1 022,45 zł. Ekspozycje te zostały spisane z bilansu z jednoczesnym umorzeniem w ciężar utworzonych rezerw celowych;
- należność odsetkową w kwocie 82 358,46, która została spisana do ewidencji pozabilansowej w latach ubiegłych; oraz dokonał spisanie w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych 137 pozycji pozostałych należności (z tytułu zaległych prowizji) na kwotę 23 339,70, zł.

40.1 Bank nie otrzymał w 2018 r. i odpowiednio w 2017 r. przychodów z tytułu dywidend.

40.2 Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych i prawnych oraz planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy

(dane w zł)

Nakłady na :	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane na następny rok obrotowy
1. Wartości niematerialne i prawne	10 947,00	200 000,00
2. Środki trwałe	881 380,00	1 800 000,00
Razem	892 327,00	2 000 000,00

40.3 Proponowany podział zysku

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Zysk netto za 2018 rok
	Kwota
Fundusz zasobowy	2 040 000,00
Fundusz ogólnego ryzyka	2 000 000,00
Dywidenda	0,00
Fundusz Społeczno-Kulturalny i Nagród	19 924,49
Razem	4 059 924,49

40.4 Bank w 2018 r. i odpowiednio w 2017 r. nie poniósł kosztów z tytułu działalności zaniechanej.

41. Informacja o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczonego podatku dochodowy:

(dane w zł)

Treść	Stan na koniec 2017 (dane sprawozdawcze zatwierdzone)	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 332 042,00	883 777,00	2 716 280,00	1 499 539,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena aktywów finansowych	14 434,00	3 594,00	17 098,00	930,00
Rezerwa	3 346 476,00	887 371,00	2 733 378,00	1 500 469,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 256 281,00	726 892,00	2 295 791,00	2 687 382,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena aktywów finansowych	62 446,00	2 485,00	64 931,00	0,00
Aktywa	4 318 727,00	729 377,00	2 360 722,00	2 687 382,00

Rozliczenie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

(dane w zł)

Treść	Rezerwy z tytułu podatku odroczonego podatku dochodowego odniesione na:		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odniesione na:	
	Wynik finansowy	Kapitał własny	Wynik finansowy	Kapitał własny
Stan na początek roku obrotowego	614 508,00	14 434,00	530 159,00	62 446,00
Koniec roku obrotowego	45 615,00	930,00	219 989,00	0,00

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy za 2018 rok wynosił: 1 033 221,00,00 zł, w tym:

- a) część bieżąca – 1 296 825,00
- b) część odroczone – 263 604,00

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1 Stan zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów pracownikom Banku, członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej:

dane w zł

Podmiot	Wartość kredytów ogółem	Wartość kredytów z terminem spłaty	Wartość kredytów z terminem spłaty	Warunki oprocentowania
		do 3 lat	powyżej 3 lat	
Pracownicy	7 131 955,06	1 197 262,14	5 934 692,92	2,99% - 10,00%
Zarząd	255 855,82	172 261,47	83 594,35	2,14% - 3,30%
Rada Nadzorcza	71 468,92	49 636,00	21 832,92	5,15% - 10,00%
Łącznie	7 459 279,80	1 419 159,61	6 040 120,19	2,14% - 10,00%

43.2 Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu

(dane w zł)

Rok	Rada Nadzorcza	Zarząd
2017	337 500,00	967 370,85
2018	321 900,00	1 068 356,00

43.3 Przeciętne zatrudnienie w etatach na koniec 2018 r. wyniosło 140 etatów (w 2017 r. 141,5)

43.4 W okresie sprawozdawczym Bank poniósł koszty tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników w wysokości 310 258,58 w tym:

- z tytułu nagród jubileuszowych 242 060,00 zł
- z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych 68 198,58 zł

Bank tworzy koszty rezerw na świadczenia pracownicze na podstawie wyceny sporządzonej metoda aktuarialną.

43.5 Bank sfinansował w 2018 r. w ciężar kosztów Pracowniczy Program Emerytalny w wysokości 204 277,54 złotych, natomiast w roku 2017 na ten program przeznaczył kwotę 53 964,53 zł.

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami

44.1 należności i zobowiązania:

Lp.	Należności		Zobowiązania				
	Kredyty	(w %)	Depozyty	(w %)	Udzielone zobowiązania finansowe	(w %)	
1.	2 910 041,20	0,68%	Bieżące	926 796,95	0,32%	64 724,20	0,21%
2.			Terminowe	2 879 896,13	0,23%		
Łącznie	2 910 041,20	1,36%		3 806 693,08	0,56%	64 724,20	0,24%

44.2 Główne pozycje przychodów i kosztów:

Pozycje kosztów i przychodów związane są z udzielonymi kredytami i przyjętymi depozytami podmiotów powiązanych z Bankiem tj. członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku (zgodnie z art. 79 p.b.) stanowią odpowiednio 0,69% kosztów odsetkowych ogółem oraz 0,87% przychodów odsetkowych.

44.3 Udzielone zobowiązania, w tym nieodwołane zaprezentowano w tabeli w pkt 44.1

45. W 2018 roku nie wystąpiły istotne transakcje ze stronami powiązаныmi oraz członkami Zarządu, Rady Nadzorczej lub osobami tzw. „bliskimi” osób będących członkami organu zarządzającego, nadzorującego lub jednostkę kontrolowaną na warunkach innych niż rynkowe. W zasadach polityki kredytowej Bank nie stosuje odmiennych warunków kredytowania w stosunku do podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem z podziałem na kategorie ryzyka:

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem. W celu sprawnego i efektywnego zarządzania ryzykiem w Banku określona została odpowiednia struktura i organizacja dostosowana do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka. Struktura organizacyjna zapewnia rozdzielenie funkcji pomiaru, monitorowania oraz kontroli ryzyka od działalności operacyjnej. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy.

Zarządzanie ryzykiem jest procesem zorganizowanego i usystematyzowanego działania. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami jest dostosowany do ich specyfiki. Obejmuje etapy: identyfikacji ryzyka, pomiaru ryzyka, kontroli ryzyka oraz monitorowania i raportowania ryzyka. Bank w celu identyfikacji ryzyka i stworzenia możliwości wczesnego podejmowania działań w celu jego ograniczenia określa wskaźniki wczesnego ostrzegania oraz limity wewnętrzne, które są dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku oraz akceptowalnego przez Bank poziomu ryzyka. Ponadto w celu dodatkowego zabezpieczenia ryzyka przekroczenie limitu skutkuje naliczeniem wewnętrznego wymogu kapitałowego.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku jest osiągnięcie poziomu wyniku finansowego zapewniającego finansowanie bieżącej działalności Banku oraz jego rozwoju, przy założeniu, że utrzymane będą współczynniki kapitałowe (łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier 1) na rekomendowanym przepisami przez regulatorów poziomie, a źródła przychodów/wyniku z działalności poza bankowej nie będą miały istotnego wpływu na osiągnięcie planowanego wyniku finansowego.

Ryzyko rynkowe

W ramach ryzyka rynkowego za istotne uznaje się ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie negatywnego i nieoczekiwanego wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych. Zarządzanie ryzykiem walutowym ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na wyniki finansowe Banku. Zarządzanie odbywa się poprzez kształtowanie otwartych pozycji walutowych przy zachowaniu obowiązujących limitów.

W zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej celem strategicznym jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał poprzez utrzymanie odpowiedniej relacji pomiędzy przychodami i kosztami odsetkowymi wynikającymi ze zmian stóp procentowych w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów. Zarządzanie polega na kształtowaniu struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Ograniczanie ryzyka odbywa się poprzez system limitów wewnętrznych.

Ryzyko kredytowe.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy realizowaniu ekonomicznych celów działalności Banku.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie:

- 1) odpowiedniej struktury aktywów, aby umożliwiła rozwój Banku poprzez minimalną absorpcję kapitału, a jednocześnie cechowała się wysoką dochodowością oraz
- 2) stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Funkcja identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka jest oddzielona od procesu sprzedaży (pozyskiwania klientów).

Ocena ryzyka kredytowego przeprowadzana na poziomie pojedynczej transakcji (zarówno na etapie udzielania kredytu jak i monitorowania jego spłaty) realizowana jest w oparciu o metodyki i procedury dostosowane do obsługiwanych segmentów klientów oraz oferowanych produktów kredytowych, a także uwzględnia wymogi nadzorcze wynikające m.in. z Rekomendacji S i T. W celu poprawy jakości portfela kredytowego i ograniczenia poziomu ryzyka, Bank w 2018 r. zmodyfikował procedury (metodyki) w zakresie oceny ryzyka kredytowego (zaostrożenie wymogów/kryteriów oceny ilościowej i jakościowej zdolności i wiarygodności kredytowej) oraz procedury w zakresie monitorowania ekspozycji kredytowych.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest również na poziomie portfelowym. Uwzględnia ona ryzyko koncentracji związane z zaangażowaniem wobec pojedynczego podmiotu / grupy podmiotów powiązanych jak i portfele kredytowe (i inwestycyjne) istotne w działalności banku lub wskazane przez regulacje nadzorcze. W Banku funkcjonuje system limitów, służący ograniczaniu ryzyka koncentracji. W pomiarze wykorzystywany jest wystandaryzowany zestaw wskaźników obejmujących poszczególne portfele kredytowe jak i łączny portfel kredytowy, pozwalający na określenie ekspozycji Banku na ryzyko. Ponadto przeprowadzane są testy warunków skrajnych pozwalające na określenie skali ryzyka w przypadku zaistnienia warunków skrajnie niekorzystnych. Metody identyfikowania i pomiaru ryzyka kredytowego są dostosowane do profilu, skali i złożoności działalności, a także uwzględniają wymogi i zalecenia Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Metody te są poddawane systematycznym przeglądom i weryfikacji. Ostatni przegląd wykonano w II kwartale 2018 r.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności (i finansowania) jest zapewnienie stałej zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio i długoterminowej, poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów przy jednoczesnym przestrzeganiu wymogów określonych przez nadzorcę oraz optymalnym zarządzaniu nadwyżkami środków finansowych.

Zarządzanie odbywa się w sposób uwzględniający charakter prowadzonej działalności, a także potrzeby, które mogą się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniu klientów. Zarządzanie ryzykiem ma charakter całościowy – obejmuje równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi, odbywa się z uwzględnieniem właściwego podziału obowiązków, w szczególności rozdzieleniem stanowisk uczestniczących w działaniach operacyjnych od odpowiedzialnych za pomiar, monitorowanie i kontrolę ryzyka oraz uwzględnia ograniczanie ryzyka m.in. poprzez system limitów wewnętrznych.

Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Bank identyfikuje zagrożenia związane z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz dla tworzenia nowych i modyfikacji już istniejących produktów, procesów i systemów. Efektywna identyfikacja ryzyka operacyjnego, uwzględniająca zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne, pozwala na przeprowadzenie poprawnej oceny ryzyka.

Ocena ryzyka dokonywana jest z wykorzystaniem różnych narzędzi, tj. kart oceny ryzyka, mapy ryzyka czy kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) co pozwala na odpowiednie określenie profilu i dostosowanie mechanizmów zarządzania tym ryzykiem.

Ryzyko operacyjne jest na bieżąco monitorowane oraz objęte jest wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej umożliwiającej ocenę narażenia na ryzyko operacyjne oraz skuteczne zarządzanie tym ryzykiem.

Działania Banku związane z redukcją ryzyka operacyjnego są ukierunkowane na działania zapobiegawcze.

47. Dodatkowe informacje dotyczące bilansowych i pozabilansowych aktywów i zobowiązań finansowych.

47.1 Obciążenia ryzykiem stopy procentowej aktywów finansowych, zobowiązań finansowych w 2018 r. prezentuje zestawienie struktury aktywów i pasywów pracujących oraz luka niedopasowania terminów przeszacowania.

Struktura aktywów i pasywów pracujących

(dane w zł)

Treść	Aktywa	Udział %	Pasywa	Udział %	Luka
wg stopy stałej	157 863 341,95	21,82%	35 275 459,80	7,51%	122 587 882,15
wg stopy zmiennej opartej o stopy RPP	134 438 712,99	18,58%	22 632 683,27	4,82%	111 806 029,72
wg stopy zmiennej rynkowej	226 872 184,58	31,35%	39 109 226,63	8,33%	187 762 957,95
wg stopy zmiennej zarządzanej przez Bank	204 392 666,40	28,25%	372 625 383,98	79,34%	-168 232 717,58
Łącznie	723 566 905,92	100,00%	469 642 753,68	100,00%	253 924 152,24

wyszczególnienie	SUMA	termin przeszacowania							pozycje niewrażliwe
		<= 1D	(2D:7D]	(7D:1M]	(1M:3M]	(3M:6M]	(6M:12M]	> 12M	
Aktywa oprocentowane	723 566 905,92	196 889 361,36	36 375 970,00	408 759 664,56	47 307 910,00	11 534 000,00	12 700 000,00	10 000 000,00	
o stopie stałej - lokaty międzybankowe	128 763 341,95	19 379 461,95	36 375 970,00	35 860 000,00	37 147 910,00				
o stopie stałej - papiery wartościowe	29 100 000,00				6 400 000,00		12 700 000,00	10 000 000,00	
o stopie stałej - kredyty	0,00								
o stopie zmiennej - kredyty, rachunki (redyskonto weksli)	18 234 470,56			18 234 470,56					
o stopie zmiennej - kredyty (stopa referencyjna)	10 197 679,52			10 197 679,52					
o stopie zmiennej - kredyty (lombard)	106 006 562,91			106 006 562,91					
o stopie stało-zmiennej - rachunki (WIBID)	67 175 968,27	67 175 968,27							
o stopie stało-zmiennej - papiery wartościowe (WIBOR)	36 294 000,00			22 000 000,00	2 760 000,00	11 534 000,00			
o stopie stało-zmiennej - kredyty (WIBOR)	123 402 216,31	110 333 931,14		12 068 285,17	1 000 000,00				
o stopie zmiennej - rachunki (stopa innych banków)	21 440 704,59			21 440 704,59					
o stopie zarządzanej przez Bank - kredyty	182 951 961,81			182 951 961,81					
aktywa niewrażliwe	86 388 493,08								86 388 493,08
aktywa wrażliwe skumulowane	723 566 905,92	526 677 544,56	490 301 574,56	81 541 910,00	34 234 000,00	22 700 000,00	10 000 000,00		
Pasywa oprocentowane	469 642 753,68	24 408 901,29	794 591,00	413 971 999,56	18 344 379,86	10 306 674,14	1 816 207,83		
o stopie stałej - depozyty międzybankowe	0,00								
o stopie stałej - depozyty	35 275 459,80	299 674,66	794 591,00	8 713 932,31	18 344 379,86	5 306 674,14	1 816 207,83		
o stopie zmiennej - pożyczki (redyskonto weksli)	5 000 000,00			5 000 000,00					
o stopie zmiennej - depozyty (redyskonto weksli)	16 927 528,89			16 927 528,89					
o stopie zmiennej - depozyty (lombard)	705 154,38			705 154,38					
o stopie stało-zmiennej - depozyty (WIBID)	24 109 226,63	24 109 226,63							
o stopie stało-zmiennej - obligacje (WIBOR)	15 000 000,00			10 000 000,00		5 000 000,00			
o stopie zarządzanej przez Bank - depozyty	372 625 383,98			372 625 383,98					
pasywa niewrażliwe	340 312 645,32								340 312 645,32
pasywa wrażliwe skumulowane	469 642 753,68	445 233 852,39	444 439 261,39	30 467 261,83	12 122 881,97	1 816 207,83			
Luka netto (aktywa-pasywa)	253 924 152,24	172 480 460,07	35 581 379,00	-5 212 335,00	28 963 530,14	1 227 325,86	10 883 792,17	10 000 000,00	-
Luka skumulowana od tytułu		253 924 152,24	81 443 692,17	45 862 313,17	51 074 648,17	22 111 118,03	20 883 792,17	10 000 000,00	-

47.2 Informacja na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumy wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, które są podstawą kalkulacji wymogu kapitałowego (art. 128 ustawy Prawo bankowe).

Najistotniejszym ryzykiem w Banku jest ryzyko kredytowe, które wynika głównie z obniżającej się jakości portfela kredytowego. Ryzyko to materializuje się poprzez absorpcję kapitału oraz tworzenie rezerw celowych na ekspozycje znajdujące się w sytuacji zagrożonej.

wskaźniki ryzyka dla portfela kredytowego		wartość wskaźnika
1.	wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w kredytach ogółem (w wartościach nominalnych)	15,75%
2.	udział kredytów w aktywach netto	58,15%
3.	udział aktywów o wadze ryzyka do 50% (włącznie) w aktywach ogółem (udział ekspozycji z tytułu pozycji bilansowych oraz pozabilansowych o wagach ryzyka nie wyższych niż 50% w łącznej kwocie ekspozycji przed zastosowaniem wag ryzyka)	43,57%
4.	wskaźnik jakości kredytów (relacja kredytów brutto z rozpoznaną utratą wartości do kredytów brutto ogółem)	18,01%
5.	wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi powiększonymi o odpis aktualizujący na odsetki zagrożone (relacja rezerw celowych i odpisów na należności kredytowe brutto do kredytów z rozpoznaną utratą wartości wg wartości bilansowej brutto)	31,57%
6.	wskaźnik jakości aktywów (kredyty i inne należności z rozpoznaną utratą wartości w wartości nominalnej, należności z rozpoznaną utratą wartości oraz przeterminowane instrumenty dłużne pomniejszone o korekty wartości z tytułu rezerw celowych i odpisów oraz rezerwę na ryzyko ogólne / aktywa ogółem wg wartości bilansowej)	5,20%

Bank stosuje metodę standardowa do wyliczenia wymogów kapitałowych. Tabela poniżej prezentuje wyliczenie wymogów kapitałowych za 2018 rok dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych łącznie z podziałem na rodzaje ekspozycji.

(dane w zł)

Wyszczególnienie ekspozycji	Wartość bilansowa ekspozycji	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymogi kapitałowe z tyt. ryzyka kredytowego
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	30 184 510,66	30 184 510,66		0,00
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	46 734 258,87	43 050 958,87	8 610 191,77	688 815,00
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	11 514,63	11 514,63	11 514,63	921,00
Ekspozycje wobec instytucji	246 296 103,94	246 296 103,94	3 417 790,32	273 423,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6 198 803,71	4 729 414,88	4 704 514,57	376 361,00
Ekspozycje detaliczne	283 204 913,32	275 309 983,06	186 723 635,94	14 937 891,00
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	100 875 233,12	98 014 735,24	65 627 748,91	5 250 220,00
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	73 212 494,87	73 109 738,85	102 558 129,42	8 204 651,00
Ekspozycje kapitałowe	11 247 829,00	11 247 829,00	11 247 829,00	899 826,00
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	13 199 707,16	13 199 707,16	6 362 346,68	508 988,00
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	300,00	300,00	450,00	36,00
Inne pozycje	42 109 152,66	42 109 152,66	33 093 945,09	2 647 516,00
Ekspozycje łącznie	853 274 821,94	837 263 948,56	422 358 096,33	33 788 648,00

47.3 W roku 2018 i odpowiednio w 2017 Bank nie posiadał zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

48. Analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych wg wartości bilansowej w podziale na aktywa finansowe bez utraty wartości i z utratą wartości.

(dane w zł)

1. Należności bez utraty wartości	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane	226 594 762,34	347 690 329,63	27 741 968,36
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	7 691 092,98	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	9 880 871,32	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	520 516,18	0,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	0,00	4,40	0,00
Przeterminowane > 1 roku	0,00	217,59	0,00
Łącznie należności bez utraty wartości	226 594 762,34	365 783 032,10	27 741 968,36
2. Należności z utratą wartości	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane	0,00	9 395 964,77	0,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	69 607,75	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	2 356 953,22	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	10 252 898,98	0,00
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku	0,00	12 075 808,04	0,00
Przeterminowane > 1 roku	0,00	24 990 840,84	0,00
Łącznie należności z utratą wartości	0,00	59 142 073,60	0,00
Należności łącznie	226 594 762,34	424 925 105,70	27 741 968,36

49. W roku 2018 i 2017 Bank nie był stroną umów nieuwzględnionych w bilansie, które miałyby wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku.

50. Bank nie prowadzi działalności powierniczej.

51. Bank nie posiada wierzytelności i papierów wartościowych objętych sekurytyzacją.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52.1 W rachunku przepływów pieniężnych Bank uwzględnił następujące środki pieniężne: środki pieniężne w kasach, środki na rachunkach bieżących i pomocniczych, rachunku rezerwy obowiązkowej oraz środki na lokatach jednodniowych. W tabeli poniżej zaprezentowano środki pieniężne na początek i koniec okresu ujęte w przepływach pieniężnych.

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Stan na początek okresu sprawozdawczego		Stan na koniec okresu sprawozdawczego	
	Wartość w zł	Struktura %	Wartość w zł	Struktura %
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	10 465 174,32	25,98%	13 046 280,57	31,37%
Należności od sektora finansowego bieżące	21 395 542,52	53,12%	21 461 606,20	51,61%
Środki na lokatach jednodniowych O/N	8 417 557,66	20,90%	7 079 461,95	17,02%
Razem	40 278 274,50	100,00%	41 587 348,72	100,00%

52.2 Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową

W rachunku przepływów pieniężnych zastosowano następujące kryteria podziału działalności:

Działalność operacyjna - podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności nie zaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna – działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, aktywów finansowych oraz wszystkie związane z tym koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania łącznie ze związanymi z nimi kosztami, w tym zwiększających kapitał własny.

52.3 Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności.

W pozostałych korektach nie wystąpiły kwoty przekraczające 5% sumy danej działalności.

52.4 Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych.

W rachunku przepływu pieniężnych z działalności operacyjnej zmiana stanu należności od sektora finansowego jest skorygowana o wartość środków pieniężnych zgodnie z klasyfikacją wskazaną w 52.1.

53. W 2018 r. i odpowiednio w 2017 nie nastąpiło połączenie Banku z żadnym podmiotem.

54. W 2018 r. i w 2017 r. nie wystąpiły wspólne przedsięwzięcia, które nie podlegają konsolidacji.

55. Bank w 2018 r. i w 2017 r. nie prowadził rachunków papierów wartościowych dla Klientów.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym.

W 2018 roku jak również w roku 2017 nie wystąpiły.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

Piaseczno, 13.03.2019 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego Piasecznie

BANK SPÓŁDZIELCZY
W PIASECZNI

Z-ca Prezesa Zarządu

Z-ca Prezesa Zarządu

PREZES ZARZĄDU

Jolanta Różyca

Marzena Guzyńska-Grzyska

Tymoteusz Grabczyk

Z-ca Prezesa Zarządu

Anna Skrok

